

A Mester- és Kutatópedagógus fokozatok

Szivák Judit
ELTE PPK

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

*A pedagógusminősítési rendszer
kiegészítése, kipróbálása és korrigálása*

**a TÁMOP-3.1.5/12-2012-0001
azonosító számú projekt keretében**

**A hiányzó mester- és kutatófokozatok kidolgozása és
kipróbálása**

**Konzorcium : T-Tudok Zrt., NYmE PSZK., Expanzió Kft.,
Qualitas Kft., ELTE PPK: NOIR-csoport és **fejlesztő
csoport****

Kontextus

A lehető legjobb...

- Minőség (arra méltók)
- Méltányosság
- Optimális terhelés
- Pályára vonzás és megtartás
- Életút elismerése
- Jövő – feladatvállalás
- Egyén és szervezet érdekei, céljai
- Tanulók fejlődése, teljesítménye
- Méltánytalan Ped. I.
- Erős nyomás az életút elismerésére és az osztálytermi tevékenységre
- Előmeneteli rendszer bérkompenzációs jelentősége
- Tantestületi, vezetői feszültségek
- Sokféle értékelési kötelezettség, „porfólióallergia”
- Jogsabályi kötöttségek

Széttartó elvárásrendszer

A fokozatok kialakítását meghatározó inputok

- Nemzetközi tanulmányok
- Hazai szabályozás
- NOIR
- Szakértői diskurzusok
- Célok és alapelvek
- Kérdőíves vizsgálat (5000 fő)
- Fókuszcsoportok
(pedagógusok, vezetők,
szakmai szervezetek)

Véglegesítés: szakértők és
pilotban részt vevők (1351 fő)
megerősítő visszajelzései

**A szakmai diskurzusban
fontos a különböző
nézőpontok azonosítása,
megértése a párbeszéd
minden szereplője számára!**

Alapkérdések

Életpályamodellel és a köznevelési rendszer fejlesztésének kapcsolata?

- A pedagógus nevelő-oktató munkájának minősége
- Szakma és köznevelés professzionalizálódása, fejlődése, erőforrás teremtése: **a legeredményesebb oktatási rendszerek egyik sajátossága a tudásmenedzsment felértékelődése.**

Pedagógus I., II.	Mesterpedagógus – Kutatópedagógus
<ul style="list-style-type: none">- kompetenciák- tanóra/foglalkozás- életút- egyén	<ul style="list-style-type: none">- eredmények, gazdagodó kompetenciarendszer- tanórán túl- a jövő szakmai tőkéje- szervezet, hálózat <p>erőforrásokba való befektetés a tudás rendszerszintű hasznosulása</p>

A kutatás – fejlesztést meghatározó szempontok

A Mesterpedagógus és a Kutatótanár fokozatnak: hozzá kell járulnia a *köznevelési rendszer eredményességének* javításához

A pedagógust szervezeti (szakmai közösség) kontextusában értelmezi (problémafókusz, szándéknyilatkozat)

A tudatosan tervezett, folyamatos szakmai fejlődést, tudásteremtést és tudásmegosztást támogatja (felkészülési szakasz, mesterprogram)

Sokféleség elismerésére törekvő (szabad dokumentumok)

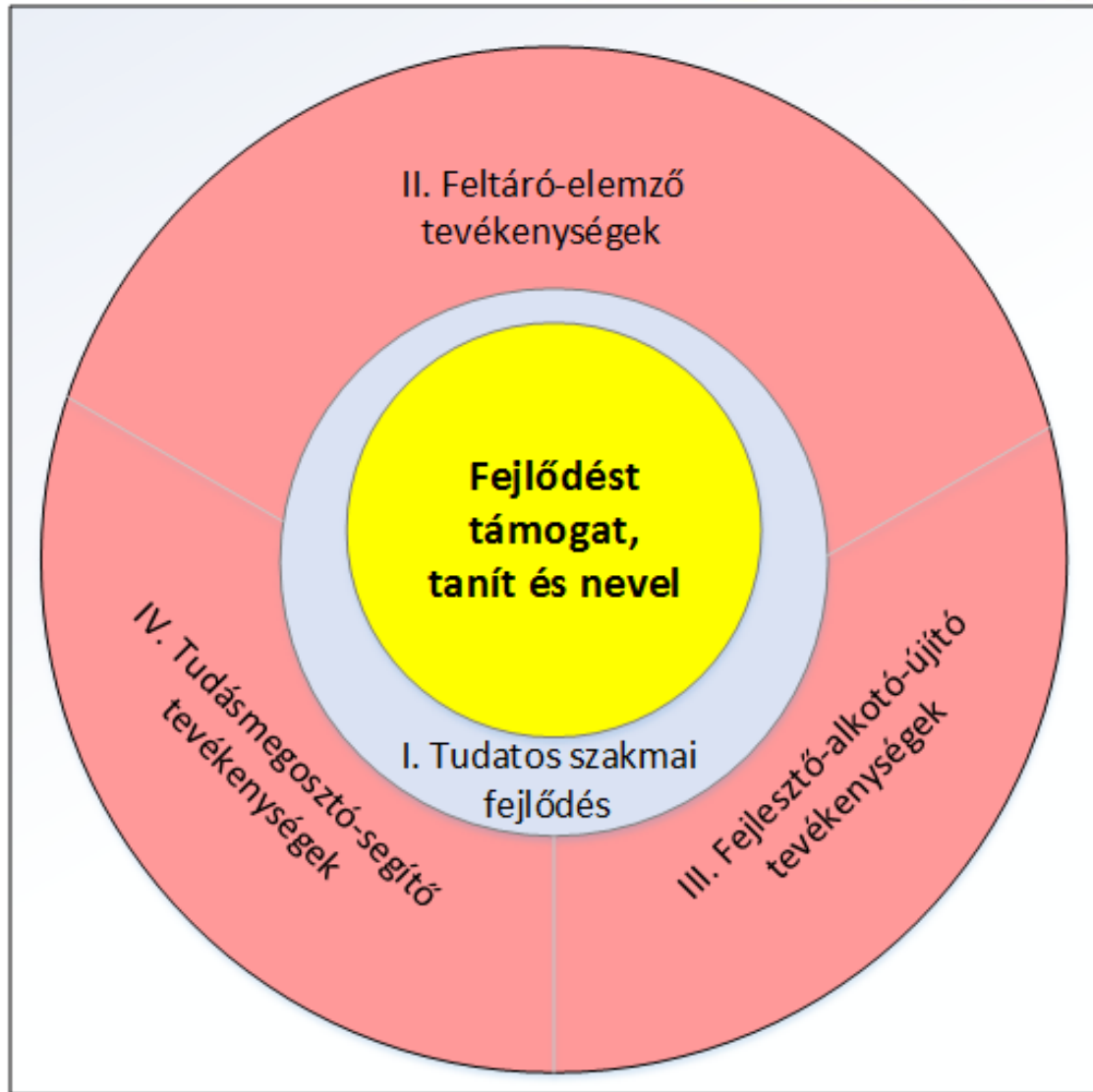
Visszahat az életpályarendszer többi elemére – professziókép

Átmeneti és hosszú távot is kezel

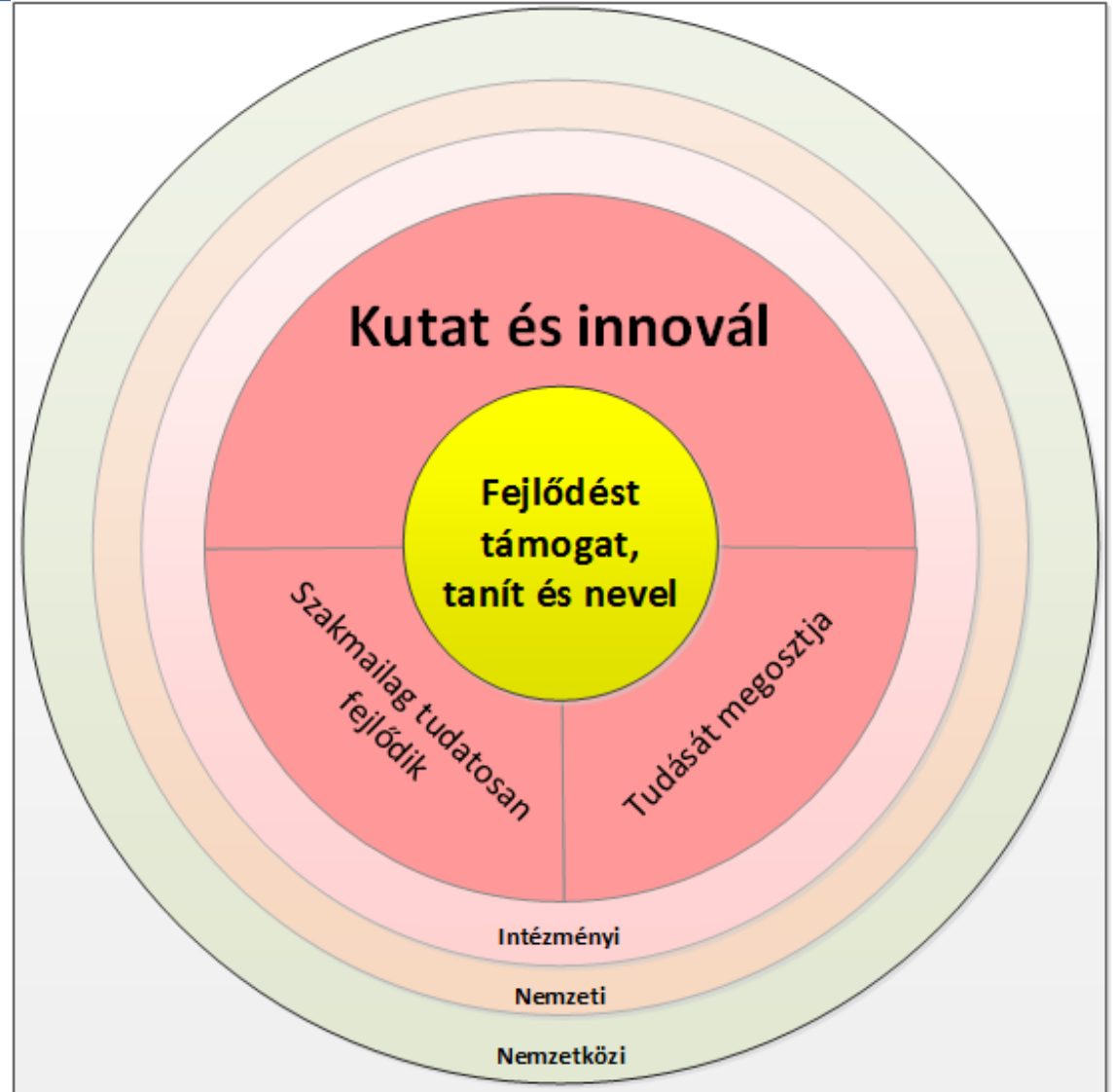
A köznevelésben tapasztalható problémák feltárására, megoldására és a fejlesztések előmozdítására, az eredmények megosztására kell irányulnia.

Túl az osztálytermen

A Mesterpedagógus fokozat négydimenziós tevékenységmodellje

A Kutatótanár fokozat háromdimenziós tevékenységmodellje

Tudatos szakmai fejlődés

A mesterpedagógus esetében a szakmai fejlődés tudatosan tervezett, önvezérelt: a pedagógus képes felismerni hiányosságait, fejlesztendő területeit, kijelölni önmaga számára a fejlődés irányát és reflektálni a fejlődési folyamatra. A mesterpedagógus választott tevékenységeihez kötődően tájékozódik a szakirodalomban, gyakorlatközösségek tagja, továbbképzéseken és pályázati programokban vesz részt, konferenciákra jár, követi szakterületének trendjeit, új eredményeit.

Feltáró-elemző tevékenység

A mesterpedagógus feltáró-elemző tevékenységének célja, hogy a saját és intézményi gyakorlatának szisztematikus megismerése során keletkezett információk értékelésének és elemzésének eredményei a gyakorlatba visszacsatornázódjanak, ezzel megteremtve a tényekre alapozott fejlődés lehetőségét. A mesterpedagógus elkötelezett amellett, hogy saját munkáját tényekre alapozza, és hogy a vizsgálódásalapú szemlélet erősödését a szervezetében és/vagy a rendszer egészében segítse.

Támogatja az intézményét a pedagógiai jelenségek, problémák tényeken alapuló feltárásában, megértésében

Fejlesztő-alkotó-újító tevékenység

A mesterpedagógus felismeri és értelmezi azokat a tanító-nevelő munkája során felmerülő pedagógiai jelenségeket, problémákat, amelyek beavatkozást, fejlesztést kívánnak. **Aktív szerepet vállal a fejlesztési folyamatok megtervezésében, kivitelezésben, intézménye jó gyakorlatainak kialakításában és terjesztésében.**

Részt vállal a fejlesztési eredmények értékelésében, az eredmények, tapasztalatok megosztásában.

Kezdeményezhet módszertani, tartalmi fejlesztéseket, a nevelés, tanítás eszközeire vagy az intézmények szervezeti működésére, kapcsolatrendszerére irányuló innovációkat.

Tudásmegosztó-segítő tevékenység

A mesterpedagógus a kollégái és a szakmai érdeklődők számára bemutatja és reflektálja tanító-nevelő munkájának tapasztalatait, eredményeit, bevált jó **gyakorlatait (bemutatófoglalkozásokat és foglalkozásmegbeszéléseket tart, aktív tagja szakmai hálózatoknak és gyakorlatközösségeknek...).**

Pedagógustársainak legjobb tudása szerint szakmai segítséget ad, a szakmai támogatás, mentorálás elemei jelen vannak a tevékenységében. Szakmai fejlődésükben változatos formákban és platformokon segítheti a kezdő pedagógusokat, pedagógustársait, az intézményén belüli vagy kívüli pedagógusközösségeket.

Mesterpedagógus

A mesterpedagógus mindenekelőtt olyan kiváló pedagógus, aki szakmai tevékenységével, magas szintű oktató-nevelő munkájával **modellként szolgál kollégái számára**. A mesterpedagógus szakmai tevékenysége jelentősen **hozzájárul az oktatás-nevelés eredményességének növeléséhez**. A mesterpedagógus szakmai tevékenységei négy dimenzió mentén definiálhatóak: a nevelés és tanítás eredményességét szolgáló **innovációs tevékenységek**, **tudásmegosztási tevékenységek**, **kutatási tevékenységek** és a **folyamatos szakmai fejlődést** szolgáló tevékenységek dimenziójában.

A mester- és kutatópedagógusokat mindenekelőtt az emeli ki a pedagógusszakma egészéből, hogy kitüntetett szerepet kapnak az eredményes szakmai munkához szükséges **tudás teremtésében, megosztásában és alkalmazásában**.

Mentorok – vezetőtanárok tevékenységei

- Pedagógiai gyakorlatának bemutatása, tapasztalatainak megosztása intézményen belül és tágabb szakmai közösségben, fórumokon
- Részvétel pedagógusképzéssel, pedagógus-továbbképzéssel foglalkozó kutatási-fejlesztési projekteknél
- Pedagógusjelöltek szakmai gyakorlatának vezetése, intézményi beilleszkedésének, szakmai fejlődésének támogatása
- Pedagógusjelöltek, pályakezdők szakmai munkájának elemzése, kompetenciáik diagnosztikus és fejlesztő értékelése
- Együttműködés a pedagógusképzés, -továbbképzés szereplőivel
- Aktív szerepvállalás a pedagógusképzés, -továbbképzés elméleti-gyakorlati fejlesztésében
- Képzési tervek, tartalmak, programok, módszerek és eszközök fejlesztése, kipróbálása, adaptálása
- Oktatói, tréneri feladatok ellátása képzéseken pedagógusjelöltek és pedagógusok folyamatos szakmai-módszertani fejlődése érdekében

Eredmények, produktumok

- A pedagógusképzéshez, pedagógus-továbbképzéshez fejlesztett, adaptált, összeállított innovatív elméleti és gyakorlati szakmai anyagok (jegyzet, példatár, szöveggyűjtemény, ...)
- A pedagógusképzéssel, pedagógus-továbbképzéssel kapcsolatos kutatási-fejlesztési projektek, teamek munkájában való részvétel dokumentumai (projekttervek, elemzések, kérdőívek, kutatási eredmények stb.)
- Bemutatófoglalkozás/-óra/tevékenység és megbeszélésének terve, felvételek
- Mentori terv (tevékenységek, konzultációk, feladatok terve) és megvalósulásának elemzése
- Pedagógusjelölt, pályakezdő egyéni fejlődési terve, kompetenciatérképe
- Mentori napló: feljegyzés a mentori feladatokról, bemutatókról, látogatásokról
- Pedagógusjelöltek/pályakezdők/kollégák feljegyzései, visszajelzései
- Pedagógusjelölt, pályakezdő értékelésének dokumentumai
- Pedagógusképzéshez, mentori tevékenységhez kidolgozott anyag, módszer, szempontsor, segédlet
- Szakmai rendezvény dokumentuma, konferenciakötet, szakmai cikk, publikáció

Kutatópedagógus

- A kutatópedagógus az a köznevelésben dolgozó pedagógus, aki munkaköri alapfeladatain túl olyan kutató, illetve kutató-fejlesztő tevékenységet folytat, melynek eredményei, s azok megosztása **segíti a pedagógiai gyakorlat megértését, fejlődését** helyi, regionális, országos vagy nemzetközi szintéren. **Erősíti a köznevelési gyakorlat és a tudományos kutatás közti kapcsolatot, segíti a tudományos eredmények alkalmazását a pedagógiai gyakorlatban.**
- A Kutatópedagógus fokozathoz kapcsolt ***kutatásfogalom széleskörűen értelmezi ezt a tevékenységet***: beleértve a tudományos kutatás lehetőségét, utat engedve, sőt támogatva a részt vevő kutatások, akciókutatások vagy az ún. fejlesztésre épülő (designbased) kutatások végzését (nem kutató, nem tudós tanár).

Kutatópedagógusok tevékenységei

Kutatási, kutatási-fejlesztési feladatok rendszeres végzése egyénileg/csoportokban/hálózatokban

- Gyakorlati kutatásokat, akciókutatásokat, tanórakutatásokat végez,
- pedagógiai, tantárgy-pedagógiai fejlesztéseket megalapozó, követő kutatásokat végez (pl. módszertani és eszközfejlesztések),
- innovatív programok, módszerek, eszközök beválásával foglalkozó kutatásokat végez,
- a köznevelési rendszer kérdéseivel, problémáival, jelenségeivel kapcsolatos feltáró-értelmező kutatásokat végez,
- a gyerekek/tanulók, szülők, pedagógusok, helyi társadalom világának megismerését szolgáló feltáró-értelmező kutatásokat végez,
- részt vesz köznevelési tevékenység hatás-/hatékonyságmérésében (esettanulmány, tudásszinttesztek, összehasonlító mérések stb.),
- összehasonlító vizsgálatokat végez.

- **Kutatási, kutatási-fejlesztési projektek, pályázatok *tervezése* vagy tervezésében való részvétel, adott kutatási, kutatási-fejlesztési tevékenységek *koordinálása***
- **Olyan *kutatási-fejlesztési eredmények elérése*, amelyek hozzájárulhatnak a *tanulási-tanítási-nevelési gyakorlat eredményességéhez***
- **A kutatási-fejlesztési tevékenység eredményeinek *másokkal történő megosztása* változatos formákban**
- **Kutatási-innovációs tevékenységéhez kapcsolódó *szakmai kommunikációban való aktív részvétel*, tapasztalatcsere hazai és nemzetközi fórumokon, projektekben**
- **A köznevelés világában, a kutatási-innovációs tevékenységhez kötődő, egyéni, kollektív és *kölcsönös tanulási folyamatok kezdeményezése, támogatása***

Eredmények, produktumok

- **Kutatási, kutatási-fejlesztési terv, projekt, illetve pályázati dokumentáció, beszámolók,**
- **kutatási, vizsgálati, elemzési szempontsorok, problémaértelmezések,**
- **nemzetközi, hazai szakirodalmi összegzések,**
- **kutatási, fejlesztési, vizsgálati, diagnosztizáló módszerek, eljárások, eszközök leírásai,**
- **adatifelvételek eredményei, feldolgozott adatok, adatbázisok, esettanulmány, esetleírás,**
- **innovációk, kísérleti, fejlesztési programok leírása, az eredmények elemzése,**
- **kutatási, fejlesztési vagy reflektív napló, kutatói feljegyzések, alkotó tevékenység tervei, leírásai, vizuális rögzítése, elemzése,**
- **találmányhoz kapcsolódó dokumentáció, produktum, videofelvétel, képek,**
- **monográfia, tanulmánykötet, tanulmány, folyóiratcikk, esszé, absztrakt publikálása hazai és/vagy nemzetközi szintén.**

- **Tudásmegosztáshoz kötődő:**
 - ✓ absztrakt konferenciára jelentkezéshez,
 - ✓ szakmai előadás, digitális prezentáció, filmfelvétel,
 - ✓ szakmai honlap, blog működtetése,
 - ✓ szakmai online fórumokon hozzászólás, eszmecsere, vita, koordinálás,
 - ✓ szakmai szervezetek programjainak terve,
 - ✓ szakmai vélemények, szakértői vélemények,
 - ✓ műhelymegbeszélések, szakmai viták, kerekasztalok, workshopok terve, jegyzőkönyvei,
 - ✓ szakmai ismertető, népszerűsítő anyagok pedagógusok, tanulók, szülők részére,
 - ✓ tudományt népszerűsítő programok, események terve.
- **A diákok kutatói, tudományos szemléletének formálásához kötődő tevékenységek:**

Kritikus kérdések

- Lassú, támogatott **bevezetés** (kommunikáció), **értelmezés**
- **Rendszerkapcsolódások** kiépítése
 - Alap-, továbbképzés, doktori képzés
 - Szakmai szervezetek, komplex hálózatok
 - **Támogatási rendszer** (*munkaidő-kedvezmény, fejlesztési pályázatok*)
 - **Tevékenységekvető rendszer**
- **Intézmények innovatív, tanuló, támogató szervezeti kultúrája – szaktanácsadás, tanfelügyelet (együttműködési megállapodás, feszültségek)**
- **Kutatás és a Kutatópedagógus értelmezése**
- **Megújítás** – cím, feladat, bér (*lehetőség az egyénnek és a rendszernek*)
 - **Átmenet** kezelése (összevont eljárás, életműportfólió)